

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Theologiæ Speculativæ Scholasticis Prælectionibus Et Exercitiis Accommodatæ Libri IV

Haunold, Christoph

Ingolstadii, 1678

XXXIV. An Peccatum Mortale sit Infinitæ malitiæ.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-82733](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-82733)

158. Ad Secundum. Quo sensu decretum indifferenter & sub disjunctione offerat concursus, jam contr. 16. satis declaratum est; quod utique Sanctitatem DEI magis in tuto ponit, quam illud, quod non solum determinat, sed etiam *impeccabiliter* offert concursus ad solam entitatem peccati, quacum, ut dixi, privatio rectitudinis debita realiter est identificata; Unde exemplum de famulo potest per retorsionem ad eum transferri, qui obsequia sua duntaxat ad peccandum Domino offerret, eumque etiam ad illorum usum prae-determinaret: pro cuius exempli, ut ab Adversario contra P. Haun. propositi, disparitate assignanda, sufficit Patri Haunoldo illa, quam contr. 26. ex S. Thomas 1. 2. q. 6. a. 3. & q. 79. a. 1. retuli; quia licet Deus posset impedire peccatum non cooperando, tamen non tenetur, famulus autem & posset impedire, & tenetur impedire non cooperando immediate: hac autem disparitas non sufficit in Sententia Adversarii; quamvis enim excusaret Deum quoad Cooperationem, non tamen excusaret quoad prae-determinationem inimpedibilem, ut contr. 16. fufius explicavi, & diligenter notavit S. Thomas q. 3. de Malo a. 1. ad 6. ubi cum sibi objecisset: *Quicumque inclinat Voluntatem suam vel alterius ad malum, est causa peccati: Sed DEVS inclinat Voluntatem hominis ad malum; ergo est causa peccati.* Respondet. Dicendum, quod ratio illa non procedit: quia DEVS non inclinat (inclinaret autem vel maxime, si prae-determinaret) voluntatem ad malum, agendo, vel NB. movendo, (adeoque multo minus prae-determinando) sed gratiam non apponendo. Vnde idem S. D. (quod bene notandum est) quando juxta modum loquendi S. Scripturae, & SS. Patrum dicit, DEVM inclinare, excicare, obdurare ad peccatum, nunquam hoc explicat per positivam prae-determinationem, sed passim per negationem gratiae: prout rursus l. c. ad 1. ait: [Dicendum, quod DEVS dicitur tradere aliquos in reprobum sensum, vel inclinare Voluntates in malum, non quidem agendo vel movendo, sed potius deferendo, vel non impediendo.] Et praeterea DEVS non excusaretur à Sanctitatis suae iminutione, si actum peccaminosum intenderet, & ideo P. Haunoldus dixit, Deum potius desiderare actum bonum, quam malum: quod ipsum voluit indicare S. Thomas 2. dist. 37. q. 2. a. 1. ad 1. ubi explicans, Deum non esse causam peccati, inquit: Dicendum, quod DEVS non eodem modo inclinat Voluntatem in bonum & in malum, inclinat siquidem Voluntatem in bonum administrando Virtutem agendi, & directe movendo ad bonum, (iterum nulla fit mentio prae-determinationis) sed ad malum dicitur inclinare, in quantum gratiam non prebet: per quam quis à malo retraheretur, & non quod directe (id est, ex intentione & desiderio procurandi peccatum) voluntatem in malum ordinet.

159. Ad Tertium. Quod debuisset Adversarius advertere ad particulam *Pura*. Nam etiam si P. Haunoldus dicat, Peccatum Originale constitui per privationem gratiae, tanquam per partem, non tamen dicit, quod sit adaequata Privatio pura: eam tamen praeter actum Voluntas Adami, & posterorum descensum ab illo, quorum utrumque requirit S. Thomas 1. 2. q. 71. a. 1. in C. esse necessariam ad constitutionem peccati originalis quoad rationem maculae formaliter sumptae, indicat idem S. D. l. c. in principio, his verbis. [Dicendum, quod secundum fidem Catholicam est tenendum, quod primum peccatum primi hominis originaliter transit in posteros, propter quod etiam pueri mox nati deferuntur ad Baptismum NB. tanquam ab aliqua infectione culpae abluendi.] Subsumo. Sed per Baptismum non abluitur, id est, non tollitur praeteritio actus peccaminosi, neque alligatio Voluntas posterorum ad Voluntatem Adami, neque descensus seu propagatio ab illo, neque concupiscentia, (quam S. D. q. 82. a. 3. vocat peccatum originale materialiter sumptum) ergo infectio culpae abluitur, auferendo, tanquam partem constitutivam peccati, privationem gratiae, in quantum scilicet Baptismus est co-lativus gratiae. Et ex hoc argumento, quod ipse P. Haunoldus fundavit in Autoritate Concilii Milevitani, clarè patet, Peccatum Originale esse privationem gratiae, sed non puram: quia sufficit ad destructionem totius, destrui unam partem.

CONTROVERSIA XXXIV.

PECCATI INFINITAS.

An Peccatum mortale sit infinita malitia.

160. E Undem pariunt Sensum Verba P. Haunoldi lib. 4. n. 4. & Verba S. Thomae, 3. p. q. 1. a. 2. ad 2. mox referenda; consequenter P. Haunoldus non jure ab Adversario arguitur, plus aequo peccati mortalis gravitatem diminuere, cum dicit: *Malitiam peccati non esse simpliciter infinitam; sed solum secundum quid. Esse infinitam secundum quid, colligitur ex infinitate personae offensa &c.* Nam ita etiam S. Thomas, pro particulis limitantibus secundum quid, utens particulam quandam, limitationis gratiam usui parit solita, ait: [Peccatum contra Deum commissum NB. quandam infinitatem habet ex infinitate Divinae Majestatis: tantò enim offensiva est gravior, quantò major est ille, in quem delinquitur.] Eandem particulam limitantem adhibuit, S. D. 3. dist. 1. a. 2. ad 5. dicens: *Quantitas peccati ex duobus potest pensari, scilicet,*

1 a

scilicet,

scilicet ex parte Dei, in quem peccatur, & sic NB. infinitatem quandam habet, prout offensa Dei est, quia quanto major est, qui offenditur, tanto culpa est gravior.] Similiter dist. 20. q. 1. a. 2. non sine eadem limitatione dixit: [Ad hoc ut satisfactio esset condigna, oportebat, quod haberet virtutem infinitam, quia peccatum, pro quo fiebat satisfactio, habebat infinitatem quandam.] Rursum aliam limitationis notam addidit S. D. 4. dist. 16. q. 3. a. 2. q. 5. ubi ait: [Venialia non sunt de necessitate Confessionis, sed solum mortalia, quæ quantitate infinitam NB. quodammodo habent.] Hæc evidentia testimonia, si perpendisset Adversarius, utique eandem litem non rursus movisset thesi 73. in qua Controversia magis declarabo Mentem S. Thomæ; qui licet etiam Valori meritorum & passionis Christi, prædictas particulas limitantes addidisse legatur, 4. dist. 14. q. 2. a. 1. q. 1. ad 4. & dist. 15. q. 1. a. 2. ad 1. & q. 29. de Verit. a. 3. ad 4. & a. 5. ad 4. ex eodem tamen S. D. constat, illas non fuisse adjectas ad limitandum Valorem in virtute merendi ac satisfaciendi, quam certum est simpliciter esse infinitam, sed tantum ad denotandam limitationem in ratione Bonitatis physice & moralis, id est, Honestatis, profluentis ex gratia habituali, tanquam ex radice effectivâ, entitative finitâ: unde cum cit. q. 29. de Verit. a. 3. sibi ita objecisset. [Meritum hominis Christi fuit infinitum: Sed causa meriti est gratia: ergo gratia Christi est infinita; quia à causa finita non potest egredi effectus infinitus.] his Verbis sibi respondit. [Ad quartum dicendum, quod forma est principium actus, secundum autem quod habet esse in actu, non est possibile, quod à forma, cujus est essentia finita, procedat actio infinita secundum intensionem: unde & meritum Christi non fuit infinitum secundum intensionem actus; finitè enim diligebat, & cognoscebat: sed habuit quandam infinitatem (id est, in Bonitate intensionis limitatam) ex circumstantia Personæ, quæ erat dignitatis infinita.]

161. Quod itaque gravitas malitiæ non Arithmetice, id est, æqualiter & perfecte, sed tantum Geometricè, id est, proportionaliter, ut inquit P. Haunoldus n. 21. commensuretur Divinæ Majestati, ex eo est evidens, quia Divina Majestas continet omnem perfectionem Bonitatis & Excellentie, peccatum autem non continet omnem perfectionem malitiæ, seu offensæ, quia unum mortale, non tantum est detestabilior conversio ad creaturas, quam alterum, sed etiam est detestabilior aversio à Deo, quam alterum: ob quam causam S. Thomas q. 2. de malo a. 9. ad 5. cum sibi contra dictam inæqualitatem peccatorum mortalium prius ita objecisset: *Infinitum non est majus infinito: sed quodlibet peccatum mortale est infinitum, quia est contra bonum infinitum, quod est DEVS; unde & pœnam infinitam,*

(extensivè, id est, æternam) meretur. Ergo unum peccatum mortale non est majus alio, deinde sic respondet. Dicendum, quod à Bono infinito NB. aliquis avertitur actu finito: & ideo peccatum essentialiter finitum est, licet habeat aliquam habitudinem ad bonum infinitum.

162. Hujus rationem à priori sapienter assignat P. Haun. n. 15. his Verbis, [Dignitas Personæ offensæ non augeat gravitatem offensæ secundum ipsam substantiam lux dignitatis præcisè, & immediatè, sed eatenus, quatenus existit intentionaliter in mente ipsius offendentis, seu in quantum apparet offendenti: atqui cognitio, quæ peccator cognoscit Deum esse Bonum infinitum, est valde imperfecta, & limitata, ac ægmatica, repræsentans scilicet Bonum infinitum instar boni finiti: & est modò perfectior, modò imperfectior &c.] Neque rectè ab Adversario soliditur hæc ratio oppositione Unionis hypostaticæ, quæ mediante, licet quoad entitatem suam finitâ, Verbum Divinum dignificat operationem Christi ad Valorem simpliciter infinitum: quævis enim unio in se sit finita, tamen conjunctum Verbum Humanitati Christi, prout illud existit à parte rei, & non tantum prout existit in intellectu, & ideo Persona Operans jam est à parte rei, & in figure loquendo, infinitæ dignitatis, mereturque verè & physice dici Deus, ut proxime infinita hæc dignitas personæ operantis per suum esse reale ac physicum, non autem per merum esse intentionale, dignificet merita Christi ad Valorem simpliciter infinitum, unde etiam una operatio, in actu primo virtutis lux meritorie spectata, & seclusa quasi conventionem Patris Cælestis, non est magis meritoria, quam altera, & omnes simul non magis, quam quælibet seorsim; quod salvâ inæqualitate peccatorum mortalium, tam quoad speciem, quam quoad numerum, à S. Thomæ & Theologis communiter assertâ, ab Advers. ad malitiam peccati mortalis simili ratione transferri non potest.

CONTROVERSIA XXXV.

REJECTÆ RETORSIONES.

An bene sint rejectæ.

163. Cum S. Thomas peccatum mortale tantum dicat esse infinitum terminativè, seu per Ordinem ad terminum extrinsecum infinitum, quemadmodum pœnam damni, seu privationem Visionis Beatificæ, respicientis & appropriantis Bonum infinitum, ratione hujus retoritur, ideo P. Haunoldus n. 19. mini dixit infinitum, ideo P. Haunoldus n. 20. prudenter retorfit argumentum Adversarii, tribuentis peccato mortali malitiam simpliciter infinitam in Amorem Dei super omnia, &c.